



## HAVA KİRLİLİĞİ İLE İLGİLİ BİLGİ NOTU

Hava kirliliği; atmosferde toz, duman, gaz, su buharı şeklindeki kirleticilerin, insan ve diğer canlılara zarar verecek düzeye erişmesidir. Trafik, sanayi ve ısınma sistemleri hava kirliliğinin başlıca kaynaklarıdır. Hızlı kentleşme, şehrin yanlış bölgelere kurulması, kalitesiz yakıtlar ve uygun olmayan yakma sistemleri gibi sebepler de hava kirliliğinin artmasına yol açmaktadır. Yapılan klinik çalışmalarda söz konusu kirleticilerin solunum yolu hastalıklarını artırdığı tespit edilmiştir.

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliği; hava kirliliği kaynaklarından kontrolü en zor olanıdır. Bu doğrultuda; vatandaşlarımızın bu konuda duyarlı olmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla; aşağıda belirtilen hususlara önemle dikkat edilmelidir.

- Öncelikle; ısınma amacıyla katı yakıtlar (kömür, briket kömür, prina vb.) yerine hava kirliliğine daha az sebep olan doğalgaz gibi ürünlerin kullanımı tercih edilmelidir.
- Jeotermal enerji, güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi gibi temiz enerji kaynaklarının kullanılması ve yaygınlaştırılması tavsiye edilmektedir.
- Dış ortam sıcaklığının 15 °C'nin üzerinde olduğu günlerde kombi, kalorifer ve sobaların yakılmaması gerekmektedir. Ancak; ilimizde hastaneler, yatılı ve gündüzlü okullar, öğrenci yurtları, yaşlılar ve çocuk yurtları, kreşler, terminaller ve kolluk binalarında kalorifer ve sobalar, hava kirliliğine neden olmayacak ve iç ortam sıcaklığı 20 °C'den yukarı olmayacak şekilde devamlı olarak yakılabilir.
- Binalarda dış ortam izolasyonunun sağlanması gerekir. Enerji kimlik belgesi alacak olan yeni binalar D sınıfı ve daha fazla enerji tüketimine ve CO<sub>2</sub> salımına sahip olamaz.
- Her konutun bireysel olarak ısıtılması yerine, merkezi ısıtma sistemleri tercih edilmelidir. Merkezi ısıtma sistemlerine ne kadar çok konut dâhil edilir ise konut başına düşen enerji maliyeti de o oranda azalacaktır.
- Katı yakıt (kömür, briket kömür, prina vb.) kullanılması durumunda; söz konusu yakıt adına İl Müdürlüğümüzce düzenlenmiş "Satış İzin Belgesi" bulunmasına dikkat edilmelidir.
- Satın alınan katı yakıtların (kömür, briket kömür, prina vb.) torbalı olmasına önemle dikkat edilmelidir. Torbaların üzerinde; katı yakıtı üreten/ithal eden ve torbalayan firmaların isimleri, katı yakıtın menşei (üretildiği yer), uygunluğu veren Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü bilgisi, katı yakıtın cinsi ve özelliği gibi bilgilerin bulunmasına dikkat edilmelidir.
- İlimizde; TKİ ELİ'nin (Türkiye Kömür İşletmeleri Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi Müdürlüğü) torbaları taklit edilerek; içerisine düşük kalitede kömürler doldurularak Vatandaşlarımız aldatılmaya çalışılmaktadır. Vatandaşlarımızın; bu konuda; doğru kömürü aldıklarından emin olmaları, en azından İl Müdürlüğümüzden "Satış İzin Belgesi" almış kömürleri kullanmaları gerekmektedir.
- Kömürün torbası, rengi ve görünüşünden çok "Satış İzin Belgesi" bulunup–bulunmaması önem arz etmektedir. Yönetmelikte belirtilen standart değerleri sağlayan kömürlere "Satış İzin Belgesi" düzenlenir. Bu belgenin bulunmadığı kömürler; düşük kaliteli kömürdür ve hem hava kirliliği hem de ekonomik açılarından zarar teşkil eder.
- İthal kömürlerin hem ısı değerleri yüksektir hem de sülfür oranları düşüktür.
- Kış sezonu başlamadan önce merkezi ısıtmalı binalarda bacalarında ve kalorifer kazanlarında gerekli temizlik ve bakım çalışmalarının yapılması zorunludur.
- Merkezi ısıtma sistemli binalarda; otomatik besleme sistemi (stokerli) bulunan kazanlar kullanılmalıdır. Bu, hava kirliliğinin önlenmesinin yanı sıra; hem ısınmanın belli bir sıcaklık aralığında kalmasını hem de ekonomik kazanç sağlar.



## HAVA KİRLİLİĞİ İLE İLGİLİ BİLGİ NOTU

- Kullanılan kömürlerin boyutlarının; 18 mm – 150 mm aralığında olmasına dikkat edilmelidir. (Ceviz diye tabir edilen boyuttan küçük olmamalıdır) Ancak; otomatik besleme sistemi (stokerli) bulunan kazanlarda; fındık diye tabir edilen 10 mm – 18 mm aralığındaki kömürler kullanılabilir.
- Kaloriferlerin ilk yakma saatleri; sabah 06:00 – 07:30, akşam 16:00 – 18:00 saatleri arasında olmalıdır.
- Kalorifer kazanlarının “Ateşçi Ehliyet Belgesi”ne sahip kişilerce yakılması gerekmektedir.
- Kalorifer kazan dairelerinde, “Kalorifer Kazanı Yakma Talimatı” gözle görünür bir yere asılmalı ve kalorifer kazanları yakma talimatında belirtilen teknik şartlara uygun olarak yakılmalıdır.
- Baca yükseklikleri;
  - Eğik çatı olması durumunda, baca yüksekliği, çatının en yüksek noktasından minimum 0,5 metre daha yüksekliğinde, baca çatının tepe noktasına çok yakın değilse, çatı tabanından minimum 1 m yüksekliğinde olması,
  - Düz çatı olması durumunda, otuz derecelik çatı varsayılarak, baca yüksekliği çatının en yüksek noktasından itibaren minimum 1,5 metre yüksekliğinde olması gerekir.
- Merkezi ısıtmalı binaların bacalarında filtrasyon sistemlerinin kurulması ve aktif olarak kullanılması gerekir.
- Sağlıklı bir soba kurulumu için 13-18 cm çaplarında hava çekimi uygun bir bacanın bulunmasına ihtiyaç vardır.
- Baca temizliği çok önemlidir. Yılda en az 2 (iki) kez baca temizliği yapılmalıdır.
- Sobanın duvardan 15-20 cm uzaklıkta ve boruların en fazla 2 dirsek kullanarak kurulması gerekmektedir. Soba boruları, sobanın gaz çıkışının üzerine gelecek şekilde monte edilmesi gerekir.
- Kömürün, sobanın yarısını geçmeyecek şekilde doldurulması ve üstten yakılması gerekmektedir.
- Yatarken asla sobaya yakıt eklemesi yapılmamalıdır.